

Den nedanstående texten kring Richard och Signe Bring och deras arkiv är författad av Carl-Edvard Sturkell, vars hustru var systerdotter till Signe Bring.

Sturkell
Påbörjad 2014-06-20

Historia Richard och Signe Bring

Inledning

Familjen Bring finns bl. a i Svenska slätkalendern för år 1930. Där återfinns de flesta namnen i familjen Bring som förekommer i det här familjearkivet.

Jag har sedan några månader hållit på att sortera familjearkivet efter makarna Richard och Signe Bring. Det är ett mycket omfattande arkiv. Det fyller en mycket stor, gammaldags resekappsäck samt därutöver en korgsäng, en trälåda och tre pappkartonger. Arkivet har funnits hos mig sedan min svärmor, Ingegerd Ramstedt, avled år 1979. Ingegerd Ramstedt hade tagit hand om arkivet efter sin syster Signe Brings död år 1964. Makarna Bring var barnlösa och ingen annan ville ta över detta omfattande arkiv. Ingegerd Ramstedt förvarade arkivet i källaren i sin villa på Drottvägen 4 i Djursholm. Tyvärr inträffade en vattenskada tre gånger om på kort tid i källaren och en del av arkivet skadades svårt. Det mesta av arkivet fanns emellertid kvar vid Ingegerd Ramstedts död år 1979. De enda som ville ta över arkivet så att det inte kastades i en sopcontainer var jag och min hustru Birgitta Ramstedt, yngsta dotter till Ingegerd. Vi tog hem arkivet och började med att sortera bort de brevbuntar som var så vattenskadade att de inte gick att läsa. De hade torkat ihop och var som vedträn och papperen kunde inte skiljas från varandra. Detta eldade vi med beklagande upp i den öppna spisen i vår sommarstuga. Om detta arbete har jag till min överraskning nu hittat maskinskrivna minnesanteckningar på 1½ A4-sida- Min hustru avled år 1982 och sedan dess har arkivet stått så gott som orört hos mig.

Jag har nu kommit överens med Anders Nordebring, ansvarig för personliga arkiv vid *landsarkivet i Uppsala*, att det som jag kallar *Bringska arkivet* skall överlämnas till ULA. Det har funnits olika arkiv att välja mellan. Signe Bring, liksom hennes yngsta syster Ingegerd var födda Montelius och döttrar till häradshövdingen L. H. Montelius och brorsdöttrar till professorn och riksantikvariern Oscar Montelius, vilkas släktarkiv finns samlade på Riksarkivet i Stockholm. Där finns också arkiven efter Signe Brings syster Agnes gift

Eberstein, och efter hennes bröder häradshövdingarna Alvar och Oscar Montelius bevarade. Richard Bring är emellertid född i Uppsala och son till en känd uppsalabo, Sven Casper Bring. Han och hustrun bodde i Uppsala från det de gifte sig år 1908 till år 1930, då de flyttade till Stockholm i samband med att Richard utnämndes till underståthållare i januari 1930. Tyvärr avled Richard redan år 1936 i november. Mycket av allmänt intresse i arkivet rör Uppsala även om det finns åtskilligt av allmänt intresse också i handlingarna från underståthållartiden. Det allra mesta av breven i arkivet är dock privat brevväxling inom familjen men som sådan av betydande kulturhistoriskt värde. Makarna Brings egna inlägg i familjebrevväxlingen borde finnas att läsa i Riksarkivet i familjearkiven där.

Richard Bring

Richards utbildning och förordnanden

Richard Bring (se Wikipedia) var född i Uppsala den 2 juli 1877. Han avlade mogenhetsexamen den 30 maj 1895. Han studerade vid Uppsala Universitet och tog fil. kand. den 30 maj 1899. Sommaren 1899 gjorde han rekryten vid Upplands regemente, Sigtuna kompani, på Polacksbacken. Detta framgår av ett brev från en kamrat Sven H., som från Paris skriver till Richard och anförtror denne sina kärleksbekymmer. (Sven H. är troligen Sven Hagströmer, senare landshövding i Blekinge.) Den 28 maj 1903 avlade han hovrättsexamen (= Jur. kand). Under studietiden var han bl.a. kårövermarskalk åren 1901-1902. Därefter satt han ting den 15 juni 1903 – den 1 augusti 1905 i Östra Värends Domsaga i Växjö hos Signes pappa, häradshövdingen Henning Montelius. Han provade därefter att tjänstgöra vid Svea Hovrätt höstsessionen 1905 och vårsessionen 1906 men trivdes inte där utan valde i stället att börja vid länsstyrelsen i Uppsala den 17 oktober 1906 som landskanslist. Länsstyrelserna var, vid sidan av hovrätterna, vid denna tid en bra karriärväg för unga jurister. Han blev landskanslist i Uppsala 1906 blev länsnotarie 1911, samt utnämndes till länsassessor 1917. Han var tillförordnad landssekreterare längre tider 1914–1917 samt 1920–1923 och ordinarie landssekreterare 1923 - 1929. Rickard Bring var underståthållare i Stockholm 1930–1936.

För att skaffa sig en titel gjorde han som de flesta nyutexaminerade jurister med hovrättsexamen; han skrev in sig som e. o. notarie i Svea Hovrätt den 4 juni 1903 och i Göta Hovrätt den 8 juni 1903, då han passerade Jönköping på väg till notariatjänstgöringen i Växjö. Man var nämligen tvungen att personligen besöka respektive hovrätt för att kunna bli inskriven. Den här titeln medförde ingen tjänstgöringsskyldighet. När han tjänstgjorde i Svea Hovrätt gjorde han som så många andra oavlönade auskultanter i hovrätten; han skaffade extraknäck; i hans fall tjänst som e.o. tjänsteman i Statskontoret och som amanuens i Jordbruksdepartementet. Där kunde man jobba några timmar om dagen och få betalt för olika skrivarbeten. Det fanns ju varken skrivmaskiner eller andra kontorstekniska hjälpmedel utan allt skulle ske för hand. I ett stort kuvert ligger ett stort antal utnämningar m.m. Omslaget utgörs av Svea Hovrätts förordnade som e. o. hovrättsnotarie och där finns samlat alla betyg som låg till grund för Richards ansökan till landssekreterare i Uppsala. Där finns hans studentbetyg med ärkebiskop Anton Niclas Sundbergs namnteckning. Betyget från

Statskontoret visar endast 5 dagars tjänstgöring medan han arbetade betydligt mer i Jordbruksdepartementet med – som jag trodde – renskrivning av utgående handlingar m.m.

Bland Brings andra uppdrag kan nämnas att han var sekreterare hos direktionen för Uppsala hospital och asyl från mars 1906 till 1911, hos drätselkammaren 1907–1917 och hos stadsfullmäktige 1907–1923. Han var styrelseledamot för Uppsala läns sinnesslöanstalt 1918–1923, ledamot av domkyrkorådet 1912–1930, av styrelsen för samariterhemmet 1912–1930, ordförande i styrelsen för Lindska skolan 1919–1930 och Uppsala läns folkhögskola och lantmannaskola vid Wik 1923–1930. Vidare var han allmänt ombud i Upplandsbanken 1918–1930 och blev ordförande i styrelsen för Svenska Diakonisällskapet 1930. Under sin korta tid som underståthållare i Stockholm hann han bli ordförande i styrelserna för Ersta diakonianstalt, Dramatiska teatern, Radiotjänst och Konsertföreningen. Från 1931 var han styrelseledamot i Skandinaviska Kreditaktiebolaget.

Brings personlighet

Richard Bring var en mycket allmänbildad, utåtriktad och humoristisk person med stor vänskapskrets. Han hade en omfattande korrespondens som utmärktes av fyndighet, humor och formuleringskonst. Han skrev också med lätthet vers med aktuellt och fyndigt innehåll; t.ex. julklappsverser och hyllningsverser. Han hade också stor förmåga att lösa tvister men kunde också fatta obekväma beslut, då så krävdes. (Se t.ex. hans beslut att avgå som ordförande i Dramatens styrelse i stället för att acceptera dåvarande ecklesiastikministern, biskop Sam Stadeners försök att styra teaterns programval.) För det mesta dominerade hans vänlighet och hjälpsamhet. Han delade frikostigt med sig av sin humanistiska bildning och sina konstnärliga talanger. Detta framgår av de svar han får på sina brev och även av de tal som hölls vid hans jordfästning och av de kondoleansbrev som kom vid hans bortgång.

Dåvarande presidenten i Svea Hovrätt, Birger Ekeberg, höll den 2 december 1936 ett tal i föreningen Upplänningarna, där han sade följande om Richard Bring: Richard Bring var på ett alldeles särskilt sätt förknippad med Uppsala och Uppland. I Uppsala var han född, där gjorde han sina studier, där hade han sitt hem och sin verksamhet under största delen av sitt liv. Åt Uppland ägnade han huvudparten av sin mannaålders gärning. Det är väl knappast någon av oss, som ej minns den ståtliga, jag skulle vilja säga den ädla gestalten med den vänliga, varma, ofta rätt vemodiga blicken. En av hans gamla klasskamrater erinrade sig nyss, att han även var en boren humorist; humorn och vemodet äro ju i släkt med varandra. Han tillhörde det utvalda fåtal människor, som äro dugliga och handlingskraftiga men dock älskade av alla. Både som enskild person och som ämbetsman företrädde han den förnämliga typ, som inte strävar efter att synas och vinna popularitet, men som alltid står redo, då det gäller att gagna och hjälpa. Populär var han inte heller i detta ords alldagliga bemärkelse. Men han var något som mera är; han var omfattad av varm tillgivenhet och tacksamhet av alla som kommit honom nära eller dem han på skilda sätt stått bi. Många, många äro de, som med djup sorg och smärta mottogo budskapet att hans goda hjärta upphört att slå. Och alla som lärt känna honom skola bevara honom i ljust och tacksamt minne.—Frid över våra bortgångna

landsmäns minne; genom sin gärning ha de hedrat sin fäderneprovins. (Den andre var Karl Toll.)

Richard ägnade stor del av sin tid åt sitt arbete och tog på sig många extrauppdrag. Arbetet tärde på hans krafter, särskilt sedan han blivit 40 år. Han fick ibland uppmanas att ta ledigt och vistades sommartid tillsammans med Signe på semesterorter för att vila upp sig. Mot slutet av sitt liv vistades han ofta på vilohem i Ulricehamn. Han hade hustrun och hembiträderna som sin marktjänst. I början av deras äktenskap hjälpte Signe honom med renskrivning av protokoll m.m.. Ett brev från Richard till hans mamma Lydia skickat från Ulricehamn den 4/9 1936 finns bevarat och visar hur han så kort före sin död fortfarande inte fått diagnosen hjärntumör. I stället säger hans läkare Andersson att sjukdomen är psykisk och att nerverna är upprivna och orsakar alla de fysiska besvär som han lider av. Professor Herbert Olivecrona ställde sedan diagnosen hjärntumör. Olivecrona försökte operera men det var för sent.

Kommentarer om Richards del av arkivet

Det första jag fastnade för var Richards och Signes kassaböcker. En del av dem har gått förlorade. Dessutom finns Richards deklarationer bevarade. I kassaböckerna förekommer andra personer än Richard och Signe. Ester var deras första hembiträde. Hon var med Signe hemifrån Växiö och hade tydligen varit i tjänst hos Signes mamma Hilda Montelius. Ester var kvar till år 1919. Hon ersattes då av Sigrid, som egentligen hette Signe, men kallades Sigrid för att undvika sammanblandning. Sigrid var också från Växjötrakten. Sigrid flyttade med familjen från Uppsala till Stockholm 1930. Sigrid anställdes den 8 november 1919 och fick den 8 november 1935 Patriotiska sällskapets guldmedalj för lång och trogen tjänst vid en familjemiddag, där Richard Bring höll tal för henne. (Hon behövde inte servera själv.) Talet finns bevarat bland Richards samling av tal i koncept. Sigrid var kvar hos Signe även efter Richards död. Sigrid drabbades av cancer och avled år 1943 och sörjdes av hela familjen Montelius. Hon var också med från Växjötrakten. Inga är Ingegerd. Maj är Richards syster konstnärinnan Maj Bring, vilken målat det porträtt av överståthållaren Johan Olof Ramstedt, som nu ägs av Johan Ramstedt i Eskilstuna.

Talen i koncept finns i en särskild låda och omfattar såväl Uppsalatiden som underståthållartiden.

Böcker och annat från hans barndom och skolgång finns bevarat. Mängder av brev från hans föräldrar finns bevarade. I synnerhet fadern var starkt gammaldags konservativ. Båda föräldrarna kallade Richard "min lilla gosse" och liknade livet ut, även när han hade blivit underståthållare. Framför allt modern månade om sonens hälsa medan fadern mera ägnade sina omsorger åt ekonomin. Han skickade sonen 200 eller 300 kr i särskilda kuvert till födelsedagar och namnsdagar. Betydande belopp vid den här tiden. Av ekonomiska skäl lyckades han skjuta upp Signes och Richards bröllop i 4–5 år, åberopande att sonen måste ha ett arbete som kunde försörja hustru och barn. Möjligen hoppades han också på ett "bättre" giftermål än dottern till en enkel domare på landet. Det skymtar både grevedöttrar och professorsdöttrar i kulisserna. Men Richard stod på sig och Signe blev accepterad efter

giftermålet. Innan dess förekommer hon emellertid som ”den där fröken Montelius”; och Signes pappa gör sig enligt pappa Brings brev löjlig genom att resa upp till Uppsala och försöka tala reson med pappa Bring i giftermålsfrågan. Om jag minns rätt hade Richards föräldrar ”inte tid att åka till bröllopet i Växjö”.

Pappa Bring var mycket nedlåtande mot arbetarklassen och tjänstefolk och han bekymrade sig mycket på slutet av 1910-talet över hur det skulle gå om socialisterna och deras kvinnor fick rösträtt. Han klagar över pigor som slutar och över hur man skall få tag i ersättare för dem som slutar. Här skiljer sig generationerna avsevärt från varandra.

Pappa Bring avled år 1930. Dödsbodelägare var efterlämnade hustrun Lydia Bring, född Widman samt barnen Maj Bring och Richard, I arkivet finns endast ett tunt kuvert med handlingar beträffande dödsboet. Av dess innehåll framgår att Richard hade fullmakt att sköta boutredningen. Behållningen uppgick till 220 880 kr 44 öre. Bland tillgångarna fanns aktier till ett värde av 118 763 kr men bland aktierna fanns inga Kreugeraktier eller debentures.

Mängder av bjudningskort till middagar visar att makarna hade ett omfattande socialt umgänge. Dels inom familjen dels inom den högre borgerligheten. Tackbrevens visar att makarnas bjudningar var mycket uppskattade, dels för det vackra hem som gästerna fick besöka dels för den ovanligt trevliga stämning, som de, framförallt Richard, kunde sprida. Han var sångare, Farbror i OD, skrev verser med dagsaktuellt innehåll. Kunde säkert också spela piano. Enligt ett anbud från 1935 köpte han till hemmet på Bellmansgatan 6 2tr. en Bechsteinflygel (begagnad) för 1 600 kr mot en handpenning av 300 kr. Inte osannolikt att flygeln kommit ut på marknaden som en följd av Kreugerkraschen. Den kraschen drabbade inte familjerna Bring, Montelius och Eberstein och inte heller min hustrus familj Ramstedt, Jag har inte hört någon familjetradition om förluster genom Kreuger, Man gav sig inte in på några äventyrligheter. Bland handlingarna rörande Richards dödsbo finns dock ett par brev från Skandinaviska Kreditaktiebolaget, där det talas om debentures till ett värde av 2000 US dollar.

I Richards arkiv finns några särskilt intressanta brev. T.ex ett brev från ärkebiskop Nathan Söderblom, där denne på 4 sidor med djupsinniga tankar tackar för Richards lyckönskningar till ärkebiskopens 50-årsdag. Vidare brev från Richards chefer landshövding Hammarskjöld och överståthållarna Elmqvist och Nothin samt från hovförvaltningen med besked om när främmande kungliga besök väntades, vilka krävde insatser från Stockholmspolisens sida.

Där finns också. ett häfte anmälningsblanketter till Svenska Pansarbåtsföreningen år 1912, där Richard samlat in bidrag med allt från tre kr 60 öre till 1 000 kr.

I arkivet finns samtliga Richards deklarationer för åren 1909 – 1934. Också av dessa framgår att familjen bland sina aktier hade ASEA, Ericsson m.fl. ”wallenbergsaktier” men att Kreugeraktier eller debentures saknades bland tillgångarna. Inte förvånande att många satsade på Kreuger. Såväl aktierna som debentures var i Fondnoteringsuppgifterna upptagna till

nominellt värde av 100 kr och lämnade 1931 en utdelning på 30 kr styck, medan ASEA och Ericsson gav endast 8 kr. (Perioden, där min pappa ägde en aktie, som han ärvt efter farfar, gav 60 kr. Dess nominella var 500 kr och utdelningen 60 och kursvärdet var 800 kr.) Som omslag till olika buntar av deklarationer ligger kalkyler för familjens villa på ”Kåbo gårde”, som byggdes åren 1925-1926?. Villan var påkostad och modern, Den kostade 61 000 kr fördelat på Byggmästaren (entreprenad) 40 288. Ledningar mm 7 327, Arkitekt 2 500, Tomt 6 145, Kakelugnar och spis 827, Trädgårdsarbeten 2 515, Diverse 347 kr, tillsammans 59 913 kr 70 öre. Bland handlingarna finns bl a. ett värderingsintyg från år 1930, som en spekulant från Lund, Med. Dr. David Holmdahl låtit skaffa. Värderingen visade ungefär samma värde. Vem som köpte villan har jag inte kunnat finna något besked om bland handlingarna men troligen var det David Holmdahl.

Bland handlingarna från Richards notarietid hos Signes pappa finns bevarat ett skämtsamt förslag till dom beträffande Signe och hennes försök att tygla hästkreturet Hironnelle. Hironnelle var säkerligen notarien Gösta Ebersteins ridhäst. Familjetraditionen berättar nämligen att Gösta Eberstein anlände som notarie till Växjö åtföljd av en särskild järnvägsvagn som innehöll en ridhäst. De tre notarierna blev goda vänner och höll kontakt livet ut. Hugo Wikander blev med tiden sjörättsexpert.

Bland breven till underståthållaren finns fyra brev från högerens ledare Arvid Lindman. Breven gäller pension till Richard Brings företrädare som underståthållare Vilhelm Tamm. Tamm hade varit underståthållare från februari 1918 till december 1929. Dessförinnan var Tamm polismästare i Stockholm under min frus farfar J O Ramstedt som var överståthållare från 1912 till utgången av år 1920. Tamm var illa omtyckt som en ultrakonservativ och mot demonstranterna aggressiv polismästare och efter hungerkravallerna i april 1917 blev Tamm degraderad uppåt och placerad som underståthållare hos Ramstedt. Nu blev det en annan person i släkten, Richard Bring, som blev inblandad i försöken att förbättra Tamms pensionsförmåner. Tamm hade nämligen år 1934 vänt sig till Arvid Lindman för att beklaga sig över sin uteblivna pension, som gjorde att han inte hade något att leva på. Frågan hade tagits upp i Riksdagen våren 1934 med negativ utgång för Tamm. Jag åkte till Kungl Biblioteket och läste de aktuella riksdagstrycken. Det visade sig att problemet hade med Stockholms Allmänna sparbanks konkurs våren 1929 att göra. Tamm hade sedan många år varit allmänt ombud vid sparbanken och ansågs ha misskött sitt uppdrag så att han av regeringen Arvid Lindman våren 1929 tvingades att avgå från underståthållartjänsten den sista december 1929 innan han uppnått sin ordinarie pensionsålder. Detta ledde till att han förlorade sin pensionsrätt. Tamm blev åtalad 1929 för tjänstefel i två fall. Målet gick ända till HD och där dömdes Tamm endast till böter 2 x 600 kr. Regeringen P A Hansson lade våren 1934 fram en proposition med förslag till förbättrade pensionsförhållanden för ett stort antal statstjänstemän, bl a Tamm. Arvid Lindman motionerade till Tamms förmån medan ett stort antal socialdemokrater motionerade om avslag på p. 29 =Tamms ärende. Trots att finansminister Wigforss talade i båda kamrarna till Tamms förmån förlorade regeringen vid den gemensamma omröstningen. FK röstade för bifall till propositionen medan AK röstade nej. Nej vann med 187 röster mot 129. Motståndet mot Tamm berodde på att denne

medverkat till att ett stort antal småsparare förlorat alla sina besparingar. Tamms ordinarie pension skulle ha uppgått till omkring 10 000 kr om året. I propositionen reducerades hans pension till 4 008 kr om året men det hjälpte inte. Hur länge Tamm levde och hur han försörjde sig under sin återstående livstid har jag inte försökt ta reda på.

Signe Bring, född Montelius

Signe föddes den 19 mars 1879. Hon gifte sig den 28 oktober 1908 med Richard. Signe hade sex syskon, varav Ingegerd,, född den 19 augusti 1897 var yngst. Ingegerd gifte sig senare med Gunnar Ramstedt, som också varit notarie hos Henning Montelius. Ingegerd blev med tiden min svärmor. Signe var äldst av Henning Montelius sex barn. Även Richard Bring och Gösta Eberstein var notarier hos Signes pappa.

Signe Hilda **Montelius**. Född 1879-03-19. Död 1964-01-23 i Stockholm.

Alvar Henning **Montelius**. Fil. kand., Jur. doktor, häradshövding i Folkungabygdens domsaga i Mjölby. Född 1880-09-02 i Stockholm. Död 1949-03-02 i Djursholm.

Agnes Carolina **Montelius**. Fil. kand.. Född 1882-11-12. Död 1969-12-15 i Djursholm.

Lars Oscar August **Montelius**. Häradshövding i Västmanlands västra domsaga i Köping. Född 1885-01-12 i Stockholm. Död 1950-12-20 i Stockholm.

Gustaf Gustaf Emanuel **Montelius**. civilingenjör, kemist vid Western Electric Comp. i Chicago. Född 1888-09-03. Död 1928-12-07.

Clara Hilda Ingegerd Maria **Montelius**. Jur. kand., Advokat. Född 1897-08-19. Död 1981-04-23 i Djursholm.

I arkivet finns bevarat en del böcker och brev från Signes barndom. Hon var äldst bland syskonen och fick tidigt börja ta ansvar inom hushållet. Hennes mamma, Hilda, tillhörde familjen Bergman-Olsson från Kalix, som flyttat ned till Stockholm och hade sommarnöje på Valdemarsudde i det som nu kallas ”gamla slottet” innan de sålde tomten och huset till Prins Eugèn. Familjen hade också kvar barndomshemmet Grytnäs i Kalix, numera vandrarhem. Hilda led tidvis av allvarlig depression och togs då om hand i Stockholm av sina systrar, vilket medförde att hemmet i Ulriksberg långa tider var utan husmor. De tider hon var frisk och hemma visar breven att hon kunde sköta hushållet. Bl.a. var hon intresserad av att förbättra ”pigornas” situation och utbildade hemhjälpars så att de kunde få bättre tjänster i framtiden. Det förklarar att Signe Bring kunde få två duktiga hembiträden hemifrån. Pappa Montelius var också hemifrån långa tider i slutet av 1800-talet på grund av offentligas uppdrag i Stockholm. Signe fick då vikariera som hushållsföreståndare ända från 1890, då hon var 11 år. Det framgår av brev som på 1890-talet skickas till Signe från hennes farföräldrar och hennes pappa. Jag har i Riksarkivet sett brev från Signe till hennes farföräldrar, som visar att hon skrev brev till dem med moget innehåll redan från 11 års ålder. Någon akademisk examen var tydligen inte påtänkt för Signe. Snarare tycks man ha tänkt att hon skulle bli lärarinna. Under mitten av 1890-talet vistades hon i Stockholm hos familjen Bergman-Olsson och gick i lärarseminarium. Hon tycks också ha vikarierat som lärare

Askersund några terminer de sista åren på 1890-talet. Hon tyckte tydligen att läraryrket inte passade henne utan år 1899 eller 1900 flyttade hon till Uppsala och började på Fackskolan för huslig ekonomi. Tydligen kände hon på sig att hon skulle satsa på en utbildning som passade för en blivande värdinna eller blivande hushållslärarinna.

Signe var mycket vacker och kallades också av syskonen för "Sessan". Ett smeknamn som hon fick behålla livet ut. Richard var, då hon kom till Uppsala, redan fil.kand. och kårövermarskalk. Det finns från den här tiden åtskilliga inbjudningskort till teater, baler eller andra förlustelser från officerare vid upplandsregementena, många adliga. Signe hade försökt sig på ridlektioner i Uppsala och återupptog på försök dessa övningar som nygift.

Det är troligt att det är nu som Richard fick ögonen på Signe. De gifte sig inte förrän år 1908. Richard och Signes äktenskap blev barnlöst Enligt Signe fick de vänta så länge på grund av att Richards föräldrar länge vägrade att gå med på att sonen gifte sig med en enkel häradshövdingedotter från landet. Vad de kan ha hoppats på vet jag inte men kanske någon adlig dotter eller professorsdotter från Uppsala. Signe skyllde deras barnlöshet på detta dröjsmål. Hon hade ingen akademisk examen och var aldrig yrkesverksam. Däremot hade Signe tre syskon, som studerade vid universitetet i Uppsala. System Agnes tog fil.kand. och gifte sig under tiden med jur. kand. Gösta Eberstein. Bröderna Alvar och Oscar läste juridik. Alvar disputerade och blev jur. dr samt gifte sig under tiden med Gösta Ebersteins syster Hedvig. Oscar blev jur. kand. Denne var tredje generationen Montelius med förnamnet Oscar. Dels farfadern, hovrättsrådet Oscar Montelius, dels farbrodern riksantikvarien och ledamoten av Svenska Akademien Oscar Montelius, dels brodern Oscar, som endast blev häradshövding i Köping. För att skilja dessa tre åt kallades Riksantikvarien i familjen för "Frimärks-Oscar", eftersom han förekom på ett frimärke. Farfar var rätt och slätt "Hovrättsrådet".

Signe förde kassabok från den 1 januari 1900 fram till sin död eller till den dag dessförinnan då hon blev så dålig att hon inte orkade föra den längre. Sedan hon gift sig förde hon endast kassabok över hushållskostnaderna medan Richard förde kassabok för hela ekonomin, där hushållskostnaderna endast ingick med en totalpost per månad. Richard hade goda inkomster och hade dessutom en förmögenhet bestående mest av aktier. Hushållet kostade omkring 400 kr i månaden och hela ekonomin rörde sig om över tusen kr i månaden. Hyran för bostaden i Uppsala var 400 kr i kvartalet omkring år 1920. Richard var anställd vid länsstyrelsen i Uppsala som länsassessor och tidvis som tf landssekreterare och mot slutet landsekreterare. De hade hela tiden hembiträde vars kostnad gick på hushållskassan. Hembiträdet hade mat och husrum samt en kontantsumma per månad.. Den steg med åren. Signe hade aldrig något arbete och alltså inga arbetsinkomster. Richard gav henne ofta 1 000 kr till klädpengar för ett år. Dessutom fick hon då och då extra pengar för t ex resa till Stockholm. Efter Richards död levde Signe på pension och sin förmögenhet. Hon bodde hela sitt liv kvar i den stora lägenheten på Bellmansgatan 6, där hon varje trettondagsafton bjöd hela den stora familjen Montelius på fest. Efter Richards död hade Signe pension från "Civilstaten" med omkring 275 kr i månaden; en avsevärd inkomstsänkning i förhållande till Richards lön som var omkring 2000 kr i månaden. Signes debetsedlar från tiden omkring 1940 finns emellertid bevarade och

av dem framgår att hon år 1944 hade en taxerad årsinkomst på omkring 29 000 kr. (Vid samma tid var min faders årslön som bankkassör 7 000 kr.)

När Richard kom till Stockholm valdes han in i Rotary och fick betala 50 kr i inträdesavgift. Jag antar att det var i rotaryklubb Stockholm nr 1, numera på Grand Hotell. Han bolförde sedan ibland 4 kr för Rotary. Det var tydligen lunchkostnaden. Båda utgifterna bokförde han på nöjeskontot och lät inte sin arbetsgivare betala. Det finns ett veckobrev från Rotaryklubb Stockholm nr 1 från år 1931, där presidenten påpekar att medlemmen Richard Brings pappa hade dött och framförde kamraternas beklagande. Klubben sammanträdde då på Hotell Rydberg? och inte på Grand Hotell som i dag.

Av landshövdingens Agnes Hammarskölds många brev framgår det att hon mycket uppskattade Signes insatser som "lillvärdinna" på Uppsala slott vid nyårsmottagningar m.fl. liknande tillställningar.

Även efter Richards död ägnade sig Signe åt föreningsliv och välgörenhetsarbete. Bl a har jag i Erik Lindorms bokfilm för åren 1928–1939 på sidan 425 hittat en notis. Signe Bring undertecknade som första namn ett upprop om att prins Carl, Svenska Röda Korsets ordförande, borde tilldelas Nobels fredspris.

Kommentarer till Signe Brings del av arkivet

I Elvan, S:t Paulsgatan 11, och på sommarstället Klinten, som båda tillsammans bildade föräldrahemmet från hovrättsrådets (farfars) tid bodde tre fastrar, alltså systrar till L. H. Montelius och riksantikvarien Oscar. Systrarna hette Elin, Anna och Clara. Faster Clara dog sist. Hon var född 9/2 1858 och avled 13/4 1939. Efter hennes död skötte Seve Ljungman, ingift i familjen Eberstein, boutredningen och dödsboet bestod av Signe Bring och hennes syskon samt deras kusin överingenjören Carl Montelius. Boutredningen tog tid och slutade med att såväl Klinten som S:t Paulsgatan såldes. Vad som blev av Klinten vet jag inte men S:t Paulsgatan har blivit kulturhus i Stockholm. Signe hade fullmakt att företräda alla dödsbodelägare vid boutredningen. Därför finns en del handlingar om Claras dödsbo i Signes arkiv. I ett av kuverten har Signe sparat ett förslag till placeringslista vid en bjudning hemma på Bellmansgatan 6, då hon samlat dödsbodelägarna till ett möte

Faster Clara var anställd vid Svenska Lifförsäkringsanstalten Oden. Faster Elin var äldst av de tre fastrarna. Hon var född den 14 juni 1845 och avled den 29/9 1920 på Klinten. Om och var hon arbetat känner jag inte till, men efter henne finns i Signes arkiv några kassaböcker betecknade Elin Montelius fond. Dessa började föras år 1921 och fondens värde uppgick vid 1921 års slut till 3 852 kr, varav 3 600 kr utgjordes av 10 obligationer à 360 kr. Fonden sköttes tydligen av faster Clara och den upphör år 1937. Troligen har Faster Clara då blivit så gammal att hon inte längre kunnat sköta den. Avkastningen användes under många år till utdelning av små belopp till behövande. Det är troligt att behållningen till slut kom att användas till driften av faster Claras hushåll, som ju vid hennes död kom att visa avsevärda underskott.

Faster Anna föddes den 2 mars 1854. Hon arbetade många år vid Norstedts förlag som korrekturläsare av lagboken. Hon tog ofta arbetet med sig hem och inom familjen berättas följande episod. Vid promenad hem från Riddarholmen över järnvägsbron till Södermalm råkade hon gå fel och hamna i vattnet men höll arbetsmaterialet över vattnet. Hon hjälptes upp av en hamnschåare, som hjälpte henne hem till S:t Paulsgatan. Stor uppståndelse i hemmet men Anna såg till att man först tog hand om hjälparen och gav honom kaffe. (Se sid 29–30 i Norstedt & Söners jubileumsskrift 1823–1923.) Faster Anna torde ha dött någon gång på 1930-talet. Såvitt jag kan minnas finns hon inte med i 1936 års släktkalender. I Brings arkiv finns ett foto av henne på ett inträdeskort till Stockholmsutställningen år 1930. Kortet ligger bland handlingar rörande Stockholmsutställningen.

Breven till Signe kommer till övervägande del från familjemedlemmar, särskilt efter Richards död. Endast en liten del av breven är skrivna av Signe själv. I första hand gäller detta de brev som Signe skrivit till sin egen mamma från tiden för giftermålet 1908 fram till moderns död år 1934. Dessa brev fick Signe tillbaka efter moderns död. Dessa brev är särskilt intressanta, eftersom de visar makarna Brings liv. Där kan man se hur Signe ser på sina svärföräldrar mm. Signe var ingift i societeten i Uppsala och hennes svärfar var rådman i Uppsala och språkvetenskapsman. Kung Gustaf V kom i oktober 1910 på besök till Uppsala och rådhusrättens ledamöter med fruar var kommenderade ned till stationen för att ta emot Kungen. Svärmodern blev mäkta förtjust över att Kungen, när han hälsade på henne hade sagt ”men är det inte fd fröken Widman”. Signe skriver till sin mamma ”Tante (man var ju inte du med sin svärmor) berättade att hon hade suttit och talat länge med Kungen på **Philochoros** när Kungen studerat i Uppsala.” När jag nu tittat efter kan jag se att de var lika gamla. Jag undrar varför prinsen inte dansat på Philochoros.

Breven från familjen till Signe kommer främst från hennes syskon och syskonbarn. De allra flesta kommer från hennes yngsta syster Inga (min svärmor) och hennes barn. Det var ju 18 år mellan dem och Signe hade tidigt fått börja ta hand om sin lillasyster. Dessutom studerade Inga på äldre dagar juridik vid Stockholms högskola och bodde då ofta över hos Signe i Stockholm. Inga bodde i Örebro. För mig har det ju varit extra intressant att kunna följa min blivande hustrus familj långt tillbaka i tiden. Bl a har jag hittat inbjudan till min hustrus dop och ett tackbrev, där min blivande hustru tackar moster Signe för den fingerborg av guld, som hon fått i julklapp omkring 1940. Fingerborgen är avsedd för att barn och jag har hittat den bland min hustrus sybehör efter hennes död. Den har stämpel E5 = år 1858 och har troligen tillfallit Signe som arv. Kanske går det att se var den är tillverkad.